

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060209

DOM
2013-10-16
Stockholm

Mål nr
M 2304-13

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2013-02-18 i mål nr M 831-11, se bilaga A

KLAGANDE

Växjö Energi Aktiebolag

Ombud: Advokaten M B

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Kronobergs län

2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun

SAKEN

Villkor för tillstånd till ändring och komplettering av verksamhet vid Sandviksverket i Växjö kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver villkor 16 i den överklagade domen och förordnar att frågan om villkor för utsläpp av dagvatten skjuts upp.

Bolaget ska utreda innehållet av opolära alifatiska kolväten i det vatten som avleds till kommunens dagvattennät och redovisa resultatet av utredningen tillsammans med förslag till villkor till mark- och miljödomstolen senast två år efter det att denna dom vunnit laga kraft.

Dok.Id 1094606

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Växjö Energi Aktiebolag (bolaget) har *i första hand* yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva villkor 16 och skjuta upp avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av dagvatten under en fortsatt prövotid. Bolaget ska åläggas att under den fortsatta prövotiden utreda innehållet av opolära alifatiska kolväten i det vatten som avleds till kommunens dagvattennät och redovisa resultatet av denna utredning med förslag till slutligt villkor till mark- och miljödomstolen senast två år efter det att Mark- och miljööverdomstolens dom har vunnit laga kraft.

Bolaget har *i andra hand* yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ändra villkor 16 enligt följande:

16. Innehållet av opolära alifatiska kolväten i det vatten som avleds till kommunens dagvattennät får som årsmedelvärde inte överstiga 5 mg/l mätt som oljeindex.

Bolaget kan *i tredje hand* godta att villkor 16 ändras enligt följande:

16. Innehållet av opolära alifatiska kolväten i det vatten som avleds till kommunens dagvattennät får inte överskrida 5 mg/l mätt som oljeindex. Vid ett överskridande är villkoret uppfyllt om en åtgärd vidtas och förnyad mätning inom tre månader visar att begränsningsvärdet innehålls.

Länsstyrelsen i Kronobergs län har avstyrkt bolagets första- och andrahandsyrkanden men har godtagit att villkor 16 ändras enligt vad bolaget i tredje hand har föreslagit.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun har tillstyrkt bolagets förstahandsyrkande.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN**Bolaget**

Det av mark- och miljödomstolen föreskrivna begränsningsvärdet är inte utformat som ett medelvärde utan som ett värde som måste innehållas vid varje enskild analys.

Bolaget har låtit WSP Samhällsbyggnad (WSP) bedöma om så är möjligt; detta mot

bakgrund av variationerna i det inkommande dagvattnets flöde och föroreningshalter och den osäkerhet som bedöms föreligga beträffande halterna av föroreningar i det från reningsanläggningen utgående vattnet. WSP:s bedömning är att det under normala förhållanden bör finnas goda förutsättningar att klara nivån 5 mg/l. Det kan dock inte garanteras att nivån vid något enstaka mättillfälle inte kommer att överskridas. Enligt WSP kan en säker bedömning göras först när den planerade anläggningen har tagits i drift och efter en längre tids provtagning.

Det finns alltså en betydande osäkerhet om möjligheterna att innehålla det av mark- och miljödomstolen föreskrivna begränsningsvärdet och erfarenheter av den planerade anläggningen behöver vinnas innan ett slutligt villkor kan föreskrivas. Avgörandet av frågan om villkor för utsläpp av dagvatten bör därför skjutas upp under en ny provotid med stöd av 22 kap. 27 § första stycket miljöbalken. För att kunna föreskriva ett slutligt villkor krävs i vart fall två års driftserfarenheter.

Om Mark- och miljööverdomstolen skulle finna att det saknas förutsättningar att förordna om provotid enligt 22 kap. 27 § miljöbalken, bör villkor 16 utformas enligt bolagets andrahandsyrkande.

Skulle Mark- och miljööverdomstolen finna att ett slutligt villkor bör föreskrivas men att ett årsmedelvärde enligt bolagets andrahandsyrkande skulle anses olämpligt, kan bolaget acceptera att villkoret i stället görs åtgärdsinriktat enligt vad länsstyrelsen har föreslagit. Med hänsyn till Mark- och miljööverdomstolens praxis (se bl.a. dom den 13 april 2012 i mål nr M 2150-11) bör dock inte något riktvärde föreskrivas.

Länsstyrelsen i Kronobergs län

Länsstyrelsen anser inte att frågan är av sådan vikt att provotiden behöver förlängas. Om det i framtiden skulle visa sig att utsläppet till dagvattenssystemet medför olägenheter som inte kan förutses nu, kan tillsynsmyndigheten initiera att villkor omprövas eller att det prövas om nya villkor behöver fastställas.

Det är tveksamt att föreskriva en parameter som årsmedelvärde när underlaget baseras på ett begränsat antal stickprov. Det bör vara tillräckligt att föreskriva villkoret som ett riktvärde enligt följande.

16. Innehållet av opolära alifatiska kolväten i det vatten som avleds till kommunens dagvattennät får, som riktvärde, ej överstiga 5 mg/l mätt som oljeindex. Provtagningsfrekvensen ska fastställas i det kontrollprogram som ska vara upprättat i enlighet med villkor 15.

Det är olämpligt att föreskriva den aktuella parametern som ett gränsvärde. Det finns ganska stora osäkerheter i provtagningen då kolväten inte alltid är lösliga i vatten.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun har inte anfört något i sak.

YTTRANDE FRÅN REMISSINSTANS

Tekniska förvaltningen i Växjö kommun

Villkor 16 kan avfattas i enlighet med mark- och miljödomstolens dom. Ett begränsningsvärde som överskrids eller riskerar överskridas föranleder åtgärder för att komma till rätta med problemet. Därav följer att det inte finns någon anledning till villkorsskrivelsen enligt bolagets förslag till åtgärdsinriktat villkor.

Tekniska förvaltningen anser dock att bolagets förstahandsyrkande om förlängd provotid och vidare utredning är acceptabelt. Bolaget bidrar stort med dagvatten till sjön Trummen. Växjö kommun har som mål att bl.a. Trummen ska uppnå god ekologisk status och vara badbar. För att nå detta mål är det av stor vikt att dagvattnet inte är förorenat. Bolagets förstahandsyrkande torde innebära att bolaget får en god kännedom om sina dagvattenutsläpp.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bolaget har åtagit sig en hantering av dagvatten som innebär att vattnet renas från bland annat oljeföroreningar. Det överklagade villkoret 16 innehåller ett begränsningsvärde för halten opolära alifatiska kolväten som är uttryckt som ett momentanvärde och som alltså ska klaras vid varje enskild provtagning. Det är inte

klarat att det föreskrivna värdet kan innehållas med de åtgärder bolaget åtagit sig, och det finns ingen utredning som visar vilka ytterligare åtgärder som skulle kunna aktualiseras för att värdet med säkerhet ska klaras. Det kan vidare ifrågasättas om villkoret är miljömässigt motiverat. Villkoret bör därför upphävas och frågan om villkor för utsläpp av dagvatten bör enligt bolagets förstahandsyrkande skjutas upp på nytt.

Genom att både vattenflöde och föroreningsinnehåll kan fluktuera kraftigt när det gäller dagvatten, kan det ifrågasättas om föroreningsutsläppet via dagvatten bör regleras genom begränsningsvärden, eller om utsläppet hellre bör regleras genom krav på dagvattenanläggningens utformning samt skötsel och underhåll. Det är givetvis inget som hindrar att anläggningens prestanda i det senare fallet följs upp genom analys av vattnets föroreningsinnehåll inom ramen för bolagets egenkontroll (jfr 5–6 §§ förordningen [1998:901] om verksamhetsutövers egenkontroll).

I det aktuella fallet bör bolaget åläggas att under den fortsatta provotiden utreda innehållet av opolära alifatiska kolväten i utsläppet till kommunens dagvattennät. Bolaget bör åläggas att med stöd av utredningen lämna förslag till vilka villkor som kan behöva föreskrivas. Utredning och förslag beträffande villkor ska ges in till mark- och miljödomstolen senast två år från det att denna dom vunnit laga kraft. Något behov av ett särskilt provotidsvillkor bedöms inte föreligga.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2013-11-13

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Liselotte Rågmark, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården samt hovrättsråden Henrik Runeson, referent, och Åsa Marklund Andersson.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen André Mossberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2013-02-18
meddelad i
Växjö

Mål nr M 831-11

SÖKANDE

Växjö Energi Aktiebolag

Ombud: Advokat M B

SAKEN

Ansökan om tillstånd till ändring och komplettering av verksamheten vid Sandviksverket i Växjö, Växjö kommun, Kronobergs län; uppskjuten fråga

Avrinningsområde: 86   N: 6302541   E: 490106

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslutar prövotidsförordnandet och föreskriver följande ytterligare villkor för det ändringstillstånd som lämnats i deldom den 20 december 2011.

16. Innehållet av opolära alifatiska kolväten i det vatten som avleds till kommunens dagvattennät får ej överstiga 5 mg/l mätt som oljeindex.

Dok.Id 237201

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 100 E-post: MMD.vaxjo@dom.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-12:00 13:00-16:30

TIDIGARE BESLUT

Mark- och miljödomstolen har genom deldom den 20 december 2011 lämnat Växjö Energi AB ändringstillstånd enligt 16 kap. 2 § miljöbalken av det tillstånd som meddelats genom dom den 25 april 2007 i mål nr M 1744-06, att vid Sandviksverket som ersättning för panna ÅÅ50 få anlägga och att driva en ny kraftvärmepanna (Sandvik 3) med en tillförd effekt om högst 115 MW samt att få utöka och komplettera bränslehanteringsanläggningen till en hantering av högst 1 181 000 m³ trädbränsle per år. I deldomen sköt mark- och miljödomstolen upp avgörandet av vilka villkor som slutligt ska gälla dels beträffande utsläpp av dagvatten, dels beträffande skydd mot brand och ammoniakutsläpp i händelse av olycka.

Bolaget ålades att under en provotid

- i samråd med tillsynsmyndigheten och tekniska förvaltningen i Växjö kommun utreda förutsättningarna för en framtida dagvattenhantering där vattenvolymer, rinntider m.m. beräknas;
- föreslå åtgärder för att kunna hantera dagvattnet och för att kunna ta ut representativa prover;
- utreda dagvattnets förväntade innehåll av föroreningar och dess effekt på recipienten; sjön Trummen;
- tekniska och ekonomiska möjligheter att begränsa utsläppet av föroreningar med dagvattnet;
- i samråd med räddningstjänsten genomföra en riskanalys och föreslå säkerhetshöjande åtgärder i händelse av ett läckage av ammoniak inom verksamhetsområdet;
- i samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten genomföra en fördjupad riskanalys och föreslå säkerhetshöjande åtgärder såsom maximering av totalmängden brännbart avfall som samtidigt lagras per ytenhet, lagringshöjarnas storlek, bredden på brandgator, skyddsavstånd till annan verksamhet, omhändertagande av släckvatten samt ett automatiskt övervakande system för att detektera glödbrand, allt för att minska risken för uppkomst av brand.

YRKANDE

Växjö Energi AB (bolaget) yrkar att mark- och miljödomstolen upphäver prövotidsförordnandet avseende frågan om villkor för utsläpp av dagvatten samt skydd mot brand och utsläpp av ammoniak i händelse av olycka. Några särskilda villkor behöver inte föreskrivas.

PRÖVOTIDSREDOVISNING

Bolaget har i samråd med tillsynsmyndigheten (Länsstyrelsen i Kronobergs län) och tekniska förvaltningen i Växjö kommun utrett förutsättningarna för en framtida dagvattenhantering.

Dagvattnet leds via gräsklädda diken, ledningar (alternativt ytleddes) och översilningsytor till dagvattendammar; en för dagvatten från den norra delen av anläggningen och en för dagvatten från den södra delen. För båda dammarna föreslås så kallade negativa utlopp, vilka möjliggör oljeavskiljning. I förslaget har dammarna dimensionerats med utgångspunkt från en beräknad mängd dagvatten. Vidare redovisas beräknade uppehållstider i dammarna. Den föreslagna hanteringen bedöms innebära en mycket god reningseffekt. Dessutom bedöms dammarna möjliggöra ett omhändertagande av spill från olyckor och släckvatten. Bolaget åtar sig att utforma den framtida dagvattenhanteringen i huvudsaklig överensstämmelse med det redovisade förslaget.

Bolaget har likaså utrett dagvattnets innehåll av föroreningar och dess effekt på recipienten (Trummen). Den föreslagna framtida dagvattenhanteringen kommer att leda till en betydande minskning av belastningen av fosfor, TOC, BOD och metaller samt att belastningen av ligniner och tanniner kommer att helt upphöra. Ytterligare reningsåtgärder framstår som oskäliga enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Bolaget har i samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten genomfört en fördjupad riskanalys avseende Sandvik 3. I analysen har risker förknippade med ammoniakläckage och brand identifierats och värderats. Vidare har ett förslag till

säkerhetshöjande åtgärder upprättats. Slutligen har ytterligare en riskvärdering genomförts, med utgångspunkt från att de föreslagna åtgärderna vidtas. Denna visar att samtliga identifierade risker kommer att ligga på en acceptabel nivå. Bolaget åtar sig att vidta de föreslagna säkerhetshöjande åtgärderna.

INKOMNA YTTRANDEN

Länsstyrelsen i Kronobergs län tillstyrker de föreslagna lösningarna för dagvattenrening inom Sandviksverkets nuvarande och framtida verksamhetsområde, men anser att mark- och miljödomstolen bör föreskriva att bolaget ska utföra de anläggningar och skyddsåtgärder m.m. som anges i redovisningen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Växjö kommun anför i huvudsak följande. Nämnden bedömer att det är befogat med haltvillkor för att säkerställa att belastningen på sjön Trummen från verksamheten på hela Sandviksområdet minskar och för att möjliggöra ytterligare åtgärder om planerade åtgärder inte är tillräckliga.

Beträffande skydd mot brand och utsläpp av ammoniak i händelse av olycka har nämnden inga synpunkter.

Växjö kommun, tekniska förvaltningen anser att dagvattenhanteringssystemet från befintliga och tillkommande ytor bör utformas i enlighet med redovisat förslag i prövotidsutredningen med komplettering. Ändringar i förslaget till följd av ändrade förutsättningar ska förutom tillsynsmyndigheten även meddelas tekniska förvaltningen och miljö- och hälsoskyddskontoret.

Tillståndet bör innehålla haltvillkor för hur mycket föroreningar som får släppas till det kommunala dagvattenledningsnätet och Kvarnbäckens våtmark.

Tekniska förvaltningen yrkar på följande villkor:

- Utsläppet från bolagets verksamhet till dagvattennätet avseende opolära alifatiska kolväten får efter oljeavskiljare eller annan dagvattenrening som begränsningsvärde ej överstiga 5 mg/l mätt som oljeindex. Vid redovisning av oljeindex ska kromatogram bifogas. Analys ska ske med svensk standard eller annan jämförbar metod. Omfattningen av analyserna fastställs i bolagets kontrollprogram.

Kontrollprogrammet ska utformas så att erforderliga åtgärder vidtas för att uppfylla haltvillkoren. Kontrollprogrammet avseende utsläpp till dagvatten ska utformas i samråd med tekniska förvaltningen och miljö- och hälsoskyddskontoret.

För övriga parametrar får tillsynsmyndigheten, miljö- och hälsoskyddskontoret samt tekniska förvaltningen, i egenskap av ansvarig för ledningsnät och dagvattenanläggning nedströms bolagets anläggning, närmare reglera utsläpp och kontroller.

Bolaget anför i bemötande i huvudsak följande.

Med de åtaganden avseende sluten bränslehantering och utbyggd dagvattenhantering som bolaget gjort finns inte behov av haltvillkor. Dessutom krävs omfattande och kostsamma provtagningar. Såväl flöde som föroreningshalter varierar mycket.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen bedömer att den ingivna prøvotidsredovisningen med komplettering innehåller tillräckliga uppgifter för att de uppskjutna frågorna nu slutligt ska kunna avgöras.

Bolaget har åtagit sig att utföra åtgärder avseende såväl säkerhet vid brand och olycka som dagvattenhantering. Bolaget är genom det allmänna villkoret i grundtillståndet bundet vid dessa åtaganden.

Mark- och miljödomstolen bedömer att det finns skäl att föreskriva ett begränsningsvärde i enlighet med kommunens yrkande. Frågan om provtagningsfrekvens, analysmetod och redovisning bör avgöras inom ramen för kontrollprogrammet. Frågan om kontrollvillkor är sedan tidigare delegerad till tillsynsmyndigheten i grundtillståndet från den 25 april 2007.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 11 mars 2013.

Cecilia Giese Hagberg

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius.